

Tjänsteskrivelse

2025-11-07

Diarienummer: 25SON168

Handläggare:

Per Åsbrink
026-17 80 00
per.asbrink@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Remissyttrande – Nya regler om arv och testamente

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget

Sammanfattning

Socialnämnden har av justitiedepartementet fått möjlighet att yttra sig gällande remissen "Betänkandet Nya regler om arv och testamente". Begäran om yttrande inkom till Socialnämnden 2025-09-18.

Regeringen beslutade den 29 februari 2024 att göra en översyn av reglerna om arv och testamente i ärvdabalken. Utredningen föreslår följande ändringar i ärvdabalken:

- Ett frivilligt testamentsregister i offentlig regi, som ska förvaltas av Skatteverket. Registret ska vara digitalt och innehålla bestyrkta kopior av originaltestamenten.
- Möjlighet att skriva testamenten digitalt (e-testamente) via en säker statlig tjänst som Skatteverket ska tillhandhålla.
- Stärkt skydd för efterlevande sambor.
- Krav på uppgifter om testamentsvittnen. Namnförtydligande, personnummer, yrke, och annat av betydelse för att de senare ska kunna identifieras
- Fler sätt att skriva nödtestamenten, till exempel via sms eller ljudinspelning. Att förordnande om kvarlåtenskapen som görs i nödfall ska godtas som ett testamente.
- Begränsningar i arvsrätten för bröstarvingar som dömts för allvarliga brott mot arvlåtaren.

Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Välfärd Gävle ställer sig positiv till utredningens förslag.

Bakgrund

Ärvdabalken är från 1959 och regleringen har inte ändrats i någon större omfattning på över 30 år. Samhället har förändrats sedan regelverket tillkom, till exempel lever många oftare och längre i samboskap och digitaliseringen har skapat nya möjligheter. Regeringen har därför låtit göra en översyn av ärvdabalken för att se till att reglerna är moderna, tydliga och fungerar i praktiken.

Yttrande

Välfärd Gävle ställer sig positiv till utredningens förslag.

Utredningen föreslår stärkt skydd för sambor, att arvingar till en sambo ges möjlighet att avstå sin omedelbara arvsrätt till förmån för den efterlevande sambo, vilket idag inte är möjligt. Det föreslås också att sambor ges ökad möjlighet att förordna om sin kvarlåtenskap till förmån för den andra sambon genom testamentsförordnande.

Välfärd Gävle ställer sig positiv till utredningens förslag om stärkt skydd för sambor.

Den som genom brott uppsåtligen har dödat någon eller medverkat till ett sådant brott, förlorar idag i regel sin rätt att ärva eller ta testamente. Reglerna gäller dock inte när den brottsutsatta personen har överlevt och inte vid förberedelse eller stämpling till allvarliga brott. Om ett sådant brott har begåtts av en bröstarvinge, har han eller hon alltså alltid rätt att få ut sin laglott. Utredningen föreslår därför att rätten att ärva eller ta testamente ska kunna begränsas i fler fall än i dag.

Utredningen föreslår att arvlåtaren (den person som efterlämnar kvarlåtenskap) ska ha rätt att i testamente begränsa en bröstarvinges rätt till laglott om denne är dömd till påföljd för allvarlig kränkning mot arvlåtaren. Även brott mot närstående till arvlåtaren ska ge arvlåtaren rätt att begränsa laglott. Förverkande av rätten att ärva ska även utvidgas till om en arvinge brukat våld på arvlåtaren, där arvlåtaren försatts i ett sådant tillstånd att hen inte har förmåga att ge uttryck för sin vilja (t.ex. arvlåtaren har ådragit sig så svåra hjärnskador att hen eller inte kan ta ställning om begränsning av arvsrätt). Detsamma ska även gälla om testamentstagaren har agerat på motsvarande sätt mot testator (den person som skapar testamente).

Välfärd Gävle ställer sig positiv till att utredningens förslag om begränsning för bröstarvinge att ärva vid brott i vissa fall.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Velfärd

Socialnämnden har av Justitiedepartementet fått möjlighet att yttra sig gällande remissen "SOU 2025:91 Nya regler om arv och testamente". Ärendet hanteras av socialnämnden för beslut vid sammanträdet den 2025-12-09. Utredare Per Åsbrink, har varit ansvarig handläggare i ärendet. I den slutliga handläggningen har även Christina Andersson, enhetschef Familjerättsenheten, deltagit.